

Tisztelt Olvasók, tisztelt Tagtársak!

Jó néhány éve szinte hagyománnyá vált, hogy a Kohászati Lapokban fényképpel, rövid életrajzuk közlésével köszöntjük a 70 év feletti, kerek évfordulós születésnapjukat ünneplő tagtársainkat. Minden jubiláló kollégánknak előzetesen egy életrajzát kérő levelet küldtünk ki, köszönteni azonban csak azokat állt módunkban, akik erre válaszoltak. Megfontolandónak tartjuk, hogy változtassunk ezen a gyakorlaton, hiszen akik nem válaszoltak levelünkre, azok is érdemesek arra, hogy nekik a Kohászati Lapokon keresztül gratuláljunk. Büszkék lehetünk rájuk, hogy ilyen szép kort megélve az OMBKE-hez tartoznak, akár egyszerű, szorgalmas munkatársak, akár kiemelt vezetők, alkotók, vezető tisztségviselők voltak aktív életükben.

Ezért úgy döntöttünk, hogy a jövőben szakosztályi bontásban minden 70 év feletti jubiláló tagtársunkat köszönteni fogjuk, de akik az előzetes levelünkre válaszolnak, azoknak az eddigi gyakorlat szerint rövid életrajzuk és fényképük közlésével is gratulálunk. Természetesen továbbra is lehetőséget adunk arra, hogy a szakosztályok vezetősége és a Kohászati Lapokba író szerzők a nevezetes születésnapot ünneplő tagtársaink köszöntését interjú formájában megörökíthessék.

✍ Balázs Tamás felelős szerkesztő

2012-ben jubiláló tagtársainknak szeretettel gratulálunk, további jó egészséget és még sok békés évet kívánunk!

90. születésnapját ünnepli

Csomós Zoltán

Vaskohászati Szakosztály

Dr. Rempert Zoltán

Vaskohászati Szakosztály

Gáspár Jenő

Vaskohászati Szakosztály

Baranyai Róbert

Vaskohászati Szakosztály

Mikus Károly

Öntészeti Szakosztály

Simon Béla

Vaskohászati Szakosztály

Iván Lajos

Öntészeti Szakosztály

Pálfi István

Vaskohászati Szakosztály

Clement Lajos

Fémkohászati Szakosztály

Vida Zoltán

Öntészeti Szakosztály

Dr. Bakó Károly

Öntészeti Szakosztály

Horváth Gábor

Öntészeti Szakosztály

Bokros Tamás

Vaskohászati Szakosztály

Szécsi Károly

Vaskohászati Szakosztály

Lőrinczi József

Vaskohászati Szakosztály

Dr. Horváth Ákos

Vaskohászati Szakosztály

Horváth István

Vaskohászati Szakosztály

Böröndy Istvánné

Vaskohászati Szakosztály

Leszl Béláné

Vaskohászati Szakosztály

Sas István

Fémkohászati Szakosztály

Nagy Gábor

Vaskohászati Szakosztály

Pétevári Imréné

Fémkohászati Szakosztály

Patyi István

Vaskohászati Szakosztály

Hajnal János

Öntészeti Szakosztály

Diósi János

Vaskohászati Szakosztály

85. születésnapját ünnepli

Dr. Kovács Dezső

Öntészeti Szakosztály

Vitányi Pál

Öntészeti Szakosztály

Dr. Ádám János

Fémkohászati Szakosztály

Ferling György

Fémkohászati Szakosztály

Soltész István

Fémkohászati Szakosztály

80. születésnapját ünnepli

Matura Ferenc

Vaskohászati Szakosztály

Dr. Kúti István

Vaskohászati Szakosztály

Szabó László

Fémkohászati Szakosztály

Szende György

Öntészeti Szakosztály

Dr. Szili Sándor

Öntészeti Szakosztály

Kocsis István

Fémkohászati Szakosztály

Karancz Ernő József

Fémkohászati Szakosztály

Martos István

Fémkohászati Szakosztály

75. születésnapját ünnepli

Földesi Gyula

Öntészeti Szakosztály

Fazekas András

Vaskohászati Szakosztály

Rédei András

Vaskohászati Szakosztály

Fiumei Attila

Vaskohászati Szakosztály

Solymosi Tibor

Öntészeti Szakosztály

Schön Péter

Vaskohászati Szakosztály

Loy Árpád

Vaskohászati Szakosztály

Knopf József

Vaskohászati Szakosztály

Hercsik György

Vaskohászati Szakosztály

Babus Gyula

Vaskohászati Szakosztály

Árkovits Elemér

Öntészeti Szakosztály

70. születésnapját ünnepli

Dr. Nyitray Dániel

Vaskohászati Szakosztály

Fatalin László

Vaskohászati Szakosztály

70. születésnapját ünnepelte

Simon Béla 1942. január 25-én született Szombathelyen. 1960-ban érettségizett a helyi Nagy Lajos (korábban premontrei) Gimnáziumban. A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Karán 1965-ben technológus kohómérnöki, 1985-ben hőkezelő szakmérnöki képesítést szerzett. 1972–74 között menedzseri oklevelet kapott a Csepel Vas- és Féművek által szervezett vezetőképző tanfolyamon.

1965. szeptember 1-jén állt munkába a Csepeli Acélműben, e vállalat különböző részlegeiben dolgozott egészen nyugdíjba vonulásáig, a következő szakmai utat bejárva: 1965–70 között technológus a Hengerműben, ugyanitt 1970-től gyárreszlegi főmérnök, 1974-től gyárreszlegvezető, 1977-től Termelési Osztály vezető. 1978-tól az Acélmű termelési igazgatója. 1981-től az Acélmű és a Csögyár összevonásával létrejött Csepel Művek Vasműve termelési igazgatója, ugyanitt 1989-től műszaki igazgató-vezérigazgató-helyettes, majd 1990-től vezérigazgató. 1996-tól a Csepeli Acélcső Kft. ügyvezető igazgatója 2005-ig, miközben 2001. december 7-től nyugdíjba vonul.

Szakmai munkáját több alkalommal elismeréssel illették: 1965–70 között három alkalommal Kiváló Ifjú Mérnök, 1968-ban Aranykoszorús Újító miniszteri kitüntetés, 1972-ben és '81-ben Kiváló Dolgozó, 1973-ban Kiváló Újító arany fokozat kitüntetés kapott. Egyesületi munkájáért 1993-ban Vaskohászati Emlékérmet kapott. Hosszú szakmai pályafutása alatt szívügyének tekintette a műszaki fejlesztést, a méretpontos hengerlés megvalósítását, széleskörű kapcsolatrendszerrel és együttműködést alakított ki valamennyi hazai kohászati vállalattal és számos külföldi partnerrel. Gyári feladatai mellett rendszeres közreműködéssel (szakmai anyagok összeállításával, előadások tartásával) segítette a Magyar Vas- és Acélipari Egyesülésnek a hazai kohászat érdekében végezett tevékenységét.

Pálfai István okleveles villamosmérnök, munkavédelmi szakmérnök 1942. február 23-án született Mohácson. Dunaújvárosban 1951 óta él. A Sztálinvárosi Általános Gimnáziumban tett érettségét. Ezt követően 1960 augusztusában kezdett el dolgozni az akkori Dunai Vasműben. Első munkahelye a koksoló laboratórium, ahol gázlaboránsként kezdte aktív munkás életét. 1961 januárjában az akkori villamos javító üzembe került, ahol betanított munkásként dolgozott, mint villamos motortekercselő. Feltehetően a szakmai és emberi környezet is hozzájárult ahhoz, hogy 1962-ben jelentkezett a Budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnöki karára. A sikeres felvételt követően a BME villamosmérnöki karán 1967-ben végzett okleveles villamosmérnökként, majd a Meleghengermű villamos üzemében kezdett dolgozni. A Vasmű ösztöndíjasaként az akkori személyzeti vezetés dönthetett öt évig a sorsáról, így 1968-ban az üzemből áthelyezték az Üzemfenntartási főmérnökségre. A villamos osztályon a vállalat villamos motorjainak, hajtásainak karbantartási kérdéseivel foglalkozott. Korán bekapcsolódott a vállalatnál folyó szakmai továbbképzésekbe: az elektrikusok oktatását végezte évekig, továbbá a villanszerelő szakmunkások vizsgáztatásában is részt vett.

A vállalat munkavédelmi főosztálya vezetőjének dr. Szabó Ferenc vezérigazgató 1984-ben nevezte ki. Ezt a feladatot 2004-ig látta el. A szakmában eltöltött 20 év alatt a vele dolgozó munkatársaknak is köszönhetően, országos ismertséget szerzett az általa irányított szervezet, illetve személy szerint ő is. A Magyar Mérnöki Kamara szakmai tagozatát a tagság bizalmából két cikluson keresztül vezette. Jelenleg elnökségi tagként végez társadalmi tevékenységet. Az OMBKE rendezvényein, ha időbeosztása engedi, részt vesz. Munkavédelmi szakemberként 70 évesen is igénylik munkáját, jelenleg Pálhalmán dolgozik.

Clement Lajos régi bányász–kohász–erdész család ötödik generáci-

ójába született 1942-ben Ózdon. Tanulmányait már a salgótarjáni acélgyári iskolában kezdte, majd Budapesten a József Attila Gimnáziumban érettségizett, miközben édesapjuk fiatalon meghalt. A családi hagyományt követve 1965-ben kohómérnöki diplomát szerzett és társadalmi ösztöndíjjal a Székesfehérvári Könnyűféműbe került, ahol egyetlen munkahelyként dolgozott nyugdíjba vonulásáig. Munkássága idejére esett a gyár hazai viszonylatban példátlan fejlődése, majd az Alcoa révén a világszínvonal elérése. Gyakornok, technológus, majd két évig háromműszakos művezető volt, ami számára egész pályájára kiható ismereteket és a munkásokhoz való kötődést jelentette. Az új Szélesszalag Hengermű építéskor már a gyáregység legfiatalabb üzemvezetője volt a kikészítő és később a hengerműben műszaki- majd gyáregységvezetőként. Nem sokkal az Alcoa színrelépését követően nyugdíjazásáig vezette – a társaság legnagyobb – Hengermű Üzletágát.

Munkássága során (Bjelaja Kallitvai, francia és amerikai hengerműi tapasztalatokkal is gyarapodva) részt vett átfogó hengerlési technológiai rendszerek, hengerműi intenzifikálási program, minőségtervezési és gyártáskövetési rendszer kidolgozásában, illetve a nagyberuházásnál az üzemindításban, a kezelőszemélyzet betanításában, végül pedig az önálló üzletági szervezet kialakításának és működtetésének izgalmas, sokszor embert próbáló és néha fájdalmas feladataiban.

Egyesületünket mindig második családjának tekintette. Az erős fehérvári helyi csoport ehhez jó lehetőségeket biztosított. Évtizedeken át elnökségi tagként hasznosította szervezőkészségét, derűjét és nagy hangját. Szakmai programok, tanulmányutak, alumínium és hengerész konferenciák szervezője, szakestélyek elnöke és cantusa. Egy ciklusban a helyi csoport elnöke, egyben pedig a szakosztály

alelnöke. Amire különösen büszkék: 1974-es selmeci csoportkirándulásunk után döntő szerepet vállaltak a szalamander ünnepek és a selmeci „zarándokutak” újraindításában (családi hagyományait is felhasználva), örökségünk ápolásában.

Dr. Bakó Károly tagtársunk, egyesületünk tiszteleti tagja, az Etikai Bizottság elnöke 2012. április 8-án töltötte be 70. életévét.

1966-ban végzett a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen vas- és fémkohómérnök szakos kohómérnökként. Első munkahelye a Csepel Művek Vas- és Acélöntődéje volt. Az itt töltött évek alapozták meg érdeklődését az öntvénygyártás alap- és segédanyagainak, a vas- és acélöntvények kristályosodásakor mérhető jellemzőinek kutatása iránt. Ez utóbbi témában kezdte meg aspirantúráját 1968-ban dr. Nándori Gyula professzor vezetésével. 1970-től három évig a Magyar Tudományos Akadémia állományában részt vett az Öntészeti Tanszék oktatási és kutatási munkájában, majd a Vasipari Kutató Intézetben folytatta tudományos munkásságát. 1975-ben sikerrel védte meg kandidátusi értekezését.

A Miskolci Egyetemmel kutató-fejlesztőként, az OMBKE Öntészeti Szakosztálya titkáráként, majd ügyvezető főtákaraként kiváló együttműködést alakított ki.

Bekapcsolódott az öntészet oktatásába, az államvizsgáztatásba, egyetemi doktori, kandidátusi, majd PhD-dolgozatok bírálatába. Tudományos, szakmai közéleti tevékenysége elismeréseként 1985-ben címzetes főiskolai tanárrá, majd egyetemi docenssé nevezték ki. 1997-ben sikeresen habilitált, 2002-ben egyetemi magántanári címet kapott. 2001-től hat éven keresztül tagja volt a Magyar Akkreditációs Bizottság plenumának.

1994-ben megalapította a TP Technoplus Kft.-t, mint öntőipari beszállító vállalkozást. Ennek keretében, az öntődei alap- és segédanyagok forgalmazásán túl, beruházásokkal, európai uniós projektekkel is foglalkozott.

Több ciklus óta tagja a Magyar Öntészeti Szövetség elnökségének, 2005–2008 között annak elnöke. 2002-ben megválasztották a hét közép-európai ország öntészeti egyesületét összefogó MEGI (Közép-európai Öntészeti Kezdeményezés), ugyanebben az évben a CAEF (Európai Öntészeti Szövetségek Bizottsága) szakmai képzéssel foglalkozó csoportja elnökének. 2007-ben a CAEF elnöke.

Számos tanulmány, könyv szerzője, illetve társszerzője.

Egyesületi munkájáért több kitüntetésben, köztük a Szent Borbála-érem miniszteri kitüntetésben részesült.

Dr. Bakó Károly tagtársunknak további sikereket kívánunk a szakmai tudományos közéletben!

Szécsi Károly 1942. május 15-én Zalaszentgróton született. Itt járt általános iskolába. Középiskolai tanulmányait 1956-ban kezdte el Dunaújvárosban (akkor még Sztálinvárosnak hívták) a Kerpely Antal Kohóipari Technikumban. Ekkor kötelezte el magát végleg a kohászattal. 1960-ban jó eredménnyel érettségizett és kapta meg a kohóipari technikus oklevelet. A Csepeli Csögyárban kezdett el dolgozni, ahol előbb fizikai munkakörben, majd később gyártástechnológusként dolgozott.

Amikor 1961 év tavaszán a vállalatvezetés társadalmi ösztöndíjat ajánlott részére a kohómérnöki tanulmányok végzéséhez, azt örömmel elfogadta. Sikeres felvételi vizsgát követően felsőfokú tanulmányait 1961–1966 között a Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Kar kohászatechnológusi szakán végezte és szerzett kohómérnöki oklevelet. A Miskolcon töltött egyetemi éveire élte szép emlékeként gondol vissza.

Az egyetem elvégzése után a Csepeli Csögyárban folytatta munkáját, és különböző – elsősorban a minőségellenőrzéshez és minőségirányításhoz kötődő – munkakörökben egészen nyugdíjba vonulásáig dolgozott. A sors ironiája, hogy éppen akkorra szűnt meg Csepelen a varratnélküli

acélcsögyártás, ami neki és sok munkatársának lelki fájdalmat okozott.

Első éves egyetemi hallgató volt, amikor 1961-ben oktatója javaslatára belépett az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületbe, melynek azóta is tagja. Kezde mérnökként már 1966-ban beválasztották az OMBKE Vaskohászati Szakosztály csepeli helyi szervezetének vezetőségébe, és ott aktívan dolgozott egész pályafutása alatt. Előbb vezetőségi tagként, később szervező titkárként, majd 25 éven keresztül a Csepeli Helyi Szervezet titkáráként tevékenykedett. Nagy része volt abban, hogy ezekben az években Csepelen igen aktív egyesületi élet folyt, ami döntően helyi és országos szakmai rendezvények és szakmai tanulmányutak szervezésében, azok lebonyolításában és a kohász hagyományok ápolásában nyilvánult meg.

Egyesületi munkájának elismeréseként 1986-ban Debreczeni Márton-emlékérem kitüntetését kapott. 40 éves egyesületi tagságáért 2001-ben, 50 éves egyesületi tagságáért 2011-ben Sóltz Vilmos-emlékéremben részesült.

Lőrinczi József 1942. május 19-én született Csekefalván. A székelykeresztúri Petőfi Sándor Gimnáziumban érettségizett, majd 1965-ben a Kolozsvári Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karának Gépipari Technológia szakán szerzett gépészmérnöki oklevelet. 1966-tól 1970-ig a Kolozsvári Textilgépgyárban hőkezelő- és öntőtechnológus, 1970-től 1982-ig a Kolozsvári Vegyipari Tervező- és Kutatóintézetben vezető tervező volt. Egyidejűleg 1978–1981 között a kolozsvári Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán tanársegédi teendőket is ellátott.

1982-től 1985-ig a Székelykeresztúri Szerszám- és Nemesacélgyár műszaki vezetője volt. 1986-ban, visszahonosítás révén történő áttelepülését követően a Dunaferri Dunai Vasmű öntő-gyártástervezője lett.

1993-ban marketingmenedzseri szakképesítést szerzett. 1993-tól a Dunaferri Kutatóin-

tézet főmunkatársa, majd vezető kutatója, 2003-tól a Dunaferri Rt. Innovációs Menedzsmentjének szakértője lett. Fő szakterülete a melegen hengerelt lemez- és szélesszalag-termékek gyártás- és gyártmányfejlesztéséhez kapcsolódó kutatás volt.

Hazai és nemzetközi konferenciákon tartott számos előadás szerzője vagy társszerzője volt. Hazai szakfolyóiratokban megjelent szakmai cikkek társszerzője. Publikációs tevékenysége elismeréseképpen a Dunaferri Alkotói Alapítvány Kuratóriuma több alkalommal Szakmai publikációért nívódíjjal jutalmazta.

A Magyar Szabványügyi Testület MB 402 munkabizottságának tagjaként több évig közreműködött a magyar szabványosítási munkálatokban, hozzájárulva az európai acél-szabványok hazai bevezetéséhez.

2004-től, nyugállományba vonulása után is aktívan részt vett korábbi munkahelye műszaki életében.

1987-től OMBKE-tag, több éven át volt az OMBKE Dunaújvárosi Szervezet vezetőségi tagja.

Dr. Horváth Ákos kohómérnök 1942-ben született Miskolcon. A család 1951-ben a NEB-nél dolgozó, szintén kohómérnök Horváth Ferenc családját követve az akkori Du-

napentelére költözött, ami meghatározó volt az életpályája szempontjából. A kohász szakma szeretete családi örökség, a fia is kohómérnök. 1967-ben diplomázott a NME Kohómérnöki Karán.

Mindvégig a Dunai Vasműben dolgozott, első munkahelye hengerként a Hideghengerműben volt. Rövid időn belül hideghengermű termelési osztály-vezetője, majd vezető technológus, később a Meleg- és Hideghengermű gyártástechnológiai vezetője lett.

1985-ben vállalati főtechnológus, majd minőségbiztosítási és technológiafejlesztési főmérnök, végül műszaki technológiai főmérnökként dolgozott. Munkája során elsősorban a képlékenyalakítási szakterület gyártás- és gyártmányfejlesztéseivel foglalkozott.

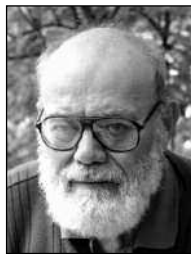
Termékfejlesztései eredményeként több OMFB MTESZ-nagydíjat, Industria-nagydíjat és Magyar Minőség Háza-díjat nyert a vállalat. A fejlesztések természetesen csapatmunkák voltak.

1987-ben az NME doktorrá avatta, 1992-ben minőségügyi mérnök lett.

Többszörös kiváló dolgozó és nívódíjas, aranyérmes újtó, két szabadalom társtulajdonosa. 1988-ban kiváló munkáért minisztertanácsi kitüntetést, 2003-ban Borovszky-díjat és 2004-ben a Dunaferri főtanácsosa kitüntetést kapott.

Az OMBKE-nek 1966 óta tagja, 2002-ben Kerpely Antal-emlékéremmel jutalmazták. Szakmai munkájának elismeréseként a Magyar Tűzihorganyzó Szövetség beválasztotta a tagjai sorába, a MAGÉSZ több konferenciáján is tartott előadást. Rendszeresen publikált elsősorban a Dunaferri Műszaki Gazdasági Közleményekben és a Kohászati Lapokban, konferenciákon előadásokat tartott. A Dunaújvárosi Főiskolán címzetes főiskolai docensként hosszú ideig a hengerlés tárgyát tanította mint óradó.

Nyugdíjba vonulása után a Dunaferri Alkotói Alapítvány felügyelőbizottságának elnöke, aktívan részt vesz ma is a vállalati szakmunkásképzésben és vezetőképzésben. Létrehozta a Tanácsosok Klubját, főtanácsosok, tanácsosok kis csoportját, hogy kapcsolatuk továbbra is megmaradjon a vállalattal, és szaktudásukat kamatoztatni tudják. Nyugdíjasként a Regy Metal Kft. tanácsadójaként az elektrotechnikai hulladék újrahasznosítási lehetőségével foglalkozik.

NEKROLÓGOK

Sípos Ákos (1948–2012)

Sípos Ákos 1948. augusztus 26-án született Balassagyarmaton. Általános iskolai tanulmányait Salgótarjánban végezte, majd 1966-ban a Madách Imre Gimnáziumban érettségizett. Ezt követően felvételt nyert a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Karára, ahol 1972-ben technológus szakon szerzett kohómérnöki oklevelet.

1972-től a Salgótarjáni Kohászati Üzemekben dolgozott, kezdetben a hideghengerlés és szalaghőkezelések technológusaként. Ezután nyugdíjba vonulásáig az Acélgár Műszaki Osztályának vezetője volt. 2007. december 1-jén ment nyugdíjba, sajnos a nyugdíjas éveit a betegségei miatt nem igazán élvezhette.

1972-től volt az OMBKE tagja. Nyugdíjazását követően bekapcsolódott a Bányász-Kohász Dalkörbe. A dalkör tagjaként több fellépésen vett

részt városi és országos rendezvényeken, találkozókön és szakestélyeken.

Csendes, megfontolt, de jókedvű társ, apa és nagypapa volt. Nagy szenvedélye volt az olvasás, amely feltöltötte, kikapcsolta a mindennapokban. Nyugdíjasként a család, három gyermeke és három unokája töltötte ki napjait.

Hosszú szenvedés után 2012. február 24-én otthonában, szerettei körében hunyt el.

Családja, rokonai és barátai 2012. március 3-án a római katolikus egyház szertartása szerint kísérték utolsó útjára Salgótarjánban. Ravatalánál kollégái és barátai nevében Liptay Péter meghatározó szavakkal búcsúzott elhunyt Ákos barátunktól. Sírjánál a Bányász-Kohász Dalkör Diósi János vezetésével vett végső búcsút tőle.

Liptay Péter

Dr. Szabó Ferenc (1930–2012)

Előző lapszámunkban hírül adtuk, hogy a Dunai Vasmű 16 éven át volt vezérigazgatója, az OMBKE tiszteleti tagja 2012. február 14-én, hosszú betegeskedés után elhunyt.

A dunaújvárosi temetőben február 21-én a gyászbeszédet a szónok idézettel kezdte: „A főhajtás a tett köszöneté, a búcsú az élet magasztos pillanata.” Az ISD Dunafer Zrt. vezérigazgató-helyettese a társaságcsoporthoz, a Dunafer Vasas Szakszervezeti Szövetség, a Dunafer Ifjúsági Szervezet, az MVAE, az OMBKE és a „HÍD” Dunaújváros és Környéke Egyesület nevében is méltatta tartalmas életútját és búcsúzott a széleskörűen tisztelt embertől, vezetőtől.

Életútja az Alföldről indult. 1930. november 28-án Szentesen született, és ebben a városban 1950-ben, a Közgazdasági Technikumban érettségizett. 1954-ben a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen kapta diplomáját. 1955-ben az akkori Sztálin Vasmű vezetőinek hívására került három társával együtt a vasgyárba. A gyárat 37 évig aktívan szolgálta, a városnak haláláig, 57 éven át volt lakója. Egész pályafutását ez a gyárhoz és városhoz való hűség és szerénység jellemezte.

Az 1955–1975 közötti 20 évben a szakmai ranglétra minden fokát végigjárta és folyamatosan tanult. 1965-ben okleveles könyvvizsgáló képesítést szerzett, 1973-ban pedig az érdekeltégi rendszer témaköréből írta és védte meg doktori értekezését. A vezérigazgatói székbe 1976-ban a legendássá vált Borovszky Ambrus nyugdíjazásakor felkészülten, de elmondása szerint közgazdászként azért került, mert a gazdaságossági kérdések akkorra kiemelten fontossá váltak.

1976 után – különösen a '80-as években – ugyanis a világban az acélipar stagnált, és a magyar gazdaság is sok nehézséggel küzdött. Ilyen körülmények között rendkívüli erőfeszítéssel sikerült elérni, hogy 1989–90-re a Dunai Vasmű – gépipari vállalatokat megelőzve – az ország egyik legnagyobb termelő vállalatává vált.

Első számú vezetőként jelentős szerepe volt abban, hogy az oxigénes konverter megépítése után 1986-ban új koksizóművet is üzembe helyezhettek, valamint kapacitásbővítő fejlesztéseket hajtottak végre a folyamatos öntőműnél és a meleghengerműben. Személyesen évekig küzdött a kormánynál, mire elérte, hogy a kohókat

jobb ércbetéttel lehetett ellátni, s ezzel olcsóbban, több nyersvasat, acélt és hengerelt árut előállítani.

Vezérigazgatóként több szakmai szervezetnek (Magyar Közgazdasági Társaság, Magyar Gazdasági Kamara, MVAE) elnöke illetve elnökségi tagja volt, s ezen keresztül is segítette a Dunai Vasmű és a magyar vaskohászat fejlődését.

Egyenes jellemű, humánus vezető volt, mindenkitől őszinteséget, tárgyilagosságot követelt meg. Nagy jelentőséget tulajdonított az adott szónak, amit megígért be is tartotta.

Jó kapcsolatokat ápolt az érdekképviseletekkel. A gyár lehetőségeivel támogatta a város lakosságának életminőségét javító beruházásokat: lakások, üdülők, oktatási, egészségügyi és sportlétesítmények építését. A nyugdíjasoknak tiszteletreméltó támogatási rendszert dolgoztatott ki.

Az OMBKE Vaskohászati Szakosztályának elnökeként segítette a kvalifikált, a közösségért tenni akaró szakembereket. Dunaújvárosban a helyi szervezet képessé vált önálló, tudományos szakmai munkára, és megteremtődtek a hagyományörzés feltételei is.

Nyugdíjba vonulása után elnöke, majd tiszteletbeli elnöke lett a „HÍD” Dunaújváros és Környéke Egyesületnek. A sors kegyelméből megérhette törekvéseik egy jelentős létesítményének, a Pentele Duna-hídnak az avatását. Irányította a Dunai Vasmű első 50 évéről 2000-ben készült Krónika összeállítását, Korrajz (1994) és Szilánkok (2010) címen jelentek meg visszaemlékezései.

Munkájáért aktív éveiben számos Kiváló Dolgozó, a Külkereskedelem Kiváló Dolgozója, a Haza Szolgálatáért Érdemérem és Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetéssel kapott. Nyugdíjba vonulása után, 2003-ban a Dunai Vasmű legrangosabb szakmai elismerését, a Borovszky-díjat vehette át. Az OMBKE Tiszteleti Tag kitüntetéssel jutalmazta. 2004-ben Dunaújváros Díszpolgára lett.

Sokunk kedves Feri bácsija ravatalánál kohász díszgyenruhában álltunk őrséget, és koporsója mellett haladva kísértük végső nyughelyére. Az ismert kohász nóták hangjai csendültek fel a hantolás közben, majd elborították sírját a tisztelet és kegyelet virágai.

Dr. Takács István és Várkonyi Zsolt

Cikkek szerzők szerinti csoportosítása

Vaskohászat

- Böhm József – Porkoláb László – Nyitray Dániel:** IV. Fazola-napok.....1/7
Drótos László: Egy Ruhr-vidéki tanulmányút.....1/6
Harcsik Béla – Károly Gyula: A kagylószűkölések mértékének csökkenthetősége szilíciumszegény, alumíniummal dezoxidált acéloknál 5/1
Harcsik Béla: Szekvensöntésvégi merülőcsöveken lerakódó tapadványok vizsgálatának tanulságai.....3/6
Lukács Péter: A CO₂-kibocsátáscsökkentés árnyoldalai 3/1
Nyitray Dániel: 100 éve indult Diósgyőrben az ívkemencés acélermelés 5/6
Szabó Péter János – Verő Balázs: A léces martenzit orientációs viszonyainak meghatározása visszaszórtelektron-diffrakcióval 2/13
Tardy Pál – Stefán Mária – Zámbo József: A gazdaság és az acélpár helyzete és kilátásai 2/1
Thiele Ádám: Az ércről a vastárgyig. A buca-vaskohászat metallurgiája 1/2

Öntészet

- Bán Attila:** Az ágyúgyártás különös nehézségei Háromszéken 1848–49-ben 3/19
Májlinger Kornél – Szabó Péter János: Lemezgrafitos öntöttvas kezelése Yb-szállézerrel 3/13
Molnár Dániel: Öntvények visszamaradó öntési feszültségének mérése és szimulációja 1/13
Sohajda József – Dózsa Sarolta: Srapnelgolyóktól a Moby Dick-ig. Százéves a vasöntvénygyártás Csepelen. 1985–2011 .....5/XI
Sohajda József – Ládai Balázs: Srapnelgolyóktól a Moby Dick-ig. Százéves a vasöntvénygyártás Csepelen. 1911–1985 .....5/I
Zhu Jianxun – Zhang Kefeng – Wang Zhiming: Az öntészeti technológia fejlődési irányai 2/18

Fémkohászat

- Csende László – Balogh Zoltán – Fodor Józsefné:** A reaktív timföldek fejlesztése a MAL Zrt. ajkai timföldgyárában 1/29
Hajnal János – Séllei Albert: Alumínium alapanyag-ellátásunk a kohóbezárások után 2/25
Harrach Walter: Sárguló iratok között lapozgatva 1/32
Horváth Csaba: Volt egyszer egy Csepeli Fémmű 3/39
Rimaszékai Gergő – Kulcsár Tibor – Kékesi Tamás: Elektrolitos ónraffinálás sósavas oldatokban.....5/18
Rimaszékai Gergő – Kulcsár Tibor – Kékesi Tamás: Forrasztási ónhulladék hasznosítása sósavas oldatok alkalmazásával 3/29
Stefan Luidold – Helmut Antrekowitsch: Vörösiszap – veszélyes hulladék vagy értékes nyersanyag 3/34
Szablyár Péter: A Fémszövetség rendkívüli közgyűlése 5/22
Vitányi Márton: „Metálmizéria...”, avagy a magyarországi fémtörvény bevezetésének tapasztalatai 2/34

Anyagtudomány

- Balácsi Csaba – Koncz Péter – Wéber Ferenc – Horváth Ákos:** Oxidkerámia-szemcsékkel erősített nanoszerkezetű acélok előállítása porkohászati módszerekkel 2/41
Bárczy Pál – Szőke János – Somosvári Béla – Szivoczka Péter – Bárczy Tamás: Magyar anyagtudományos kísérlet a Nemzetközi Űrállomáson 1/39
Kaptay György: Határfelületi jelenségek a fémesanyaggyártásban. 5. rész. A határfelületi szétterítő erő 5/9
Kun Péter – Orbulov Imre N.: AlCu₅ és AlMgSi₁ mátrixú szintaktikus fémhabok előállítása és vizsgálata 3/51
Kuzsella László – Bárczy Pál – Szabó Imre: Ősi anyag új feldolgozása, avagy tömörített fából energiatároló rugó 2/39
Mende Tamás – Roósz András: Egyensúlyi fázisdiagramok nonvariáns pontjainak nagy pontosságú számítása ESTPHAD módszerrel 3/47
Pálmai Zoltán: A szerszámanyagok kopási folyamatai forgácsolásnál 5/13

Felsőoktatás

- Gácsi Zoltán:** A Műszaki Anyagtudományi Kar helyzete, fejlődési lehetőségei 2/47
Lengyel Attila: Bemutatkozik a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kar Kémiai Intézete 5/28
Palotás Árpád Bence: Beszámoló az Energia- és Minőségügyi Intézetéről (2006–2010) 2/52
Roósz András: A felsőoktatás egy lehetséges új rendszere a mérnökképzésben.....2/55
Török Tamás: Bemutatkozik a Metallurgiai és Öntészeti Intézet.....3/56

Hírmondó

- Benkovics István – Eck József – Váró Ágnes:** A Bábaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló tervezési feladatai, a kivitelezés folyamata 6/1
Bitay Enikő: A műszaki örökség feltárása, kutatása és védelme Erdélyben 2/57
Csath Béla: 70 éve alakult a Dunántúli Olajvidéki Osztály 6/25
Gácsi Zoltán: Bemutatkozik az Anyagtudományi Intézet 6/16
Kamarás Béla – Livo László: A CO₂ és a H₂O szerepe a klímaváltozásban 6/10
Livo László: Életünk az energia 3. ....4/43
Livo László: Életünk az energia 4. ....6/12
Pápay József: A kőolaj és földgáz várható szerepe Földünk energiaellátásában 4/36
Szablyár Péter: Interjú Czimer Istvánnal 3/60
Szablyár Péter: Névjegy. Dr. Dózsa Lajos közigazdász 5/31
Sziklavári János: Az ívkemence szerepe az acélmetallurgia fejlődésében 6/20
Tóth Álmos: Hóman Bálint 75 éve kapta meg a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktora címet 4/48

Közlemények

Vaskohászat

A Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés taggyűlése ..2/13	
Az MTA Metallurgiai Bizottságának állásfoglalása a vörösiszap hasznosítását célzó K+F program indításáról..1/11	
Felkészülés a járműipari beszállítói feltételek teljesítésére	3/11
Könyvismertetés	1/12
Nemzetközi ipari örökségvédelmi konferencia Ózdon 5/8	
Tájékoztató az MTA Metallurgiai Bizottságának 2010. november 23-i üléséről	1/10

Öntészet

100 éve született Kiszely Gyula technikatörténész ..3/24	
69. öntészeti világtalálkozó.....2/21	
A ma öntvénye a holnap műtárgya.....2/23	
A Miskolci Egyetem csoportja a GIFA-n	5/25
Beszámoló a 8. harangtörténeti ankról	1/24
Egyetemi hírek	1/16
Kitüntették a Csaba Metált	5/26
Malommodell Ausztráliából	3/25
Mozgalmas ős az Öntödei Múzeumban	1/22
MŐSZ-hírek	1/18, 3/26
Öntészeti Innovációs Fórum.....5/26	
Szakmai tanulmányutat tett az MMKM Öntödei Múzeuma	1/19
Szaksztályi hírek.....3/27	
Személyi hírek	3/28
Szlovén vendégkiállítást fogadott az Öntödei Múzeum	1/23
Technológiakorszerűsítés a Magyarmet Finomöntödében	5/27
Testvérlapjaink tartalmából	1/26

Fémkohászat

70 éves az Alcoa-Köfém.....3/44	
A Csepeli Fémmű Baráti Körének találkozója	1/38
A Fémszövetség rendkívüli közgyűlése	5/22
A Fémszövetség taggyűlése.....3/46	
A jövő technológiai a VII. Alumínium 2000 kongresszuson	1/38
Az OMBKE Fémkohászati Szaksztályának hagyományos ünnepi vezetőségi ülése és bankettje	3/45
Felülettechnikai konferencia Miskolcon	2/37
Jubileumi Szakmai Nap Hódmezővásárhely-Mindszentzen	5/23
Megemlékezés	1/36
Sikeres fémkohászati szakmai nap a Miskolci Egyetemen	1/37
Szaksztályi hírek.....2/33	
Székesfehérváron 2010-ben.....2/38	
Ünnepi szakestély a Fémkohászati Szaksztály fehérvári helyi csoportjánál	5/24

Anyagtudomány

Egyetemi hírek	3/55
Műszaki-gazdasági hírek	1/43, 2/46

Felsőoktatás

Egyetemi hírek	5/30
Nagyüzem a dunaujvárosi kihelyezett tanszéken	3/59

Hírmondó

100. születésnapját ünnepelte	5/38
117 éves a „Jó szerencsét” köszöntés	4/47
A 101. Küldöttgyűlés kitüntetettjei	4/13
A Selmeci Műemlékkönyvtár Miskolcon	4/60
A XVI. Dunaujvárosi Szent Borbála-szakestély	2/63
Az OMBKE 101. Küldöttgyűlése.....4/2	
Az OMBKE 2011-re tervezett jelentősebb rendezvényei	1/50
Beköszöntő	1/1
Egyesületi hírek	4/54, 6/32
Egyetemi hírek	1/48
Emlékeztető az OMBKE évzáró választmányi üléséről	1/45
Emlékeztető az OMBKE választmányi üléséről	2/59
Hagyományaink más szakmákban is közösséget teremtenek	1/47
Hagyományörzés, hagyományápolás	4/51
Hazai hírek	4/35, 4/47, 4/50, 4/56, 4/57, 6/45
Kivonat az OMBKE választmányi ülésének emlékeztetőjéből	3/63
Könyvismertetés	4/57
Köszöntés:	
<i>Acsády István</i>	1/51
<i>Barcsik László</i>	5/41
<i>Belányi József</i>	3/65
<i>Benkő Miklós</i>	5/40
<i>Biró Attila György</i> 3/65	
<i>Buzgó Béla</i>	1/52
<i>Dr. Csirikusz József</i> 2/66	
<i>Érsek István</i>	1/52
<i>Galauner Béla</i>	1/53
<i>Gimesi (Gremesperger) Mihály</i>	3/65
<i>Id. Hevesi Imre</i> 1/51	
<i>Hopka László</i>	5/41
<i>Hullán Szabolcs</i>	1/53
<i>Dr. Károly Gyula</i> 3/66	
<i>Kovács Győző</i>	1/51
<i>Kovács Jenő</i>	1/52
<i>Laár Tibor</i> 2/66	
<i>Pálovits Pál</i>	5/40
<i>Pálovits Pálné sz. Novotny Zsuzsanna</i>	3/65
<i>Pap László</i>	1/53
<i>Pöstényi Balázs</i>	5/42

<i>Raabe Imre</i>	1/51	<i>Proszk Ervin</i> (1924–2011)	5/43
<i>Szarka János</i>	5/40	<i>Dr. Solymár Károly</i> (1934–2010)	1/56
<i>Dr. Sziklavári János</i>	5/39	<i>Tarján Béla</i> (1935–2011)	3/67
<i>Dr. Szőke László</i>	5/39	<i>Timár Vilmos</i> (1919–2011)	5/44
<i>Dr. Temesi Sándor</i>	2/66	Nyelvművelés	6/59
<i>Theobald János</i>	5/39	Összevont vezetőségi ülés a vaskohászati szakosztálynál	2/65
<i>Unger Ervin</i>	5/40	Selmezbányai professzorok a Varázsfurolóban	3/64
<i>Dr. Valló Ferenc</i>	1/54	Szakmai tanulmány a magyar bányászat és kohászat helyzetéről, javaslatok az ország szempontjából megteendő feladatokra	4/25
<i>Dr. Vitéz János</i>	3/66	Személyi hírek	4/53
Központi Borbála-napi ünnepség	2/62	Szemelvények kohászatunk múltjából:	
Külföldi hírek	4/42, 6/51	Csabar	5/B4*
Meghívók, hirdetmények	6/9, 6/15, 6/24, 6/31, 6/43, 6/44, 6/59, 6/60	Dobsina	3/B4*
Megnyílt Az öntöttvasművesség virágkora c. kiállítás	5/37	Libetbánya	2/B4*
Múzeumi hírek	1/49	Torockó	1/B4*
Nekrológ:		Szent Borbála-napi megemlékezések	6/40
<i>Deák Attila</i> (1927–2010)	2/68	Szent Borbála-napi összejevetel Miskolcon	2/64
<i>Fábián Béla</i> (1906–2011)	2/68	Tartalom és tárgymutató – 2010	www.ombkenet.hu
<i>Gombos Lajos</i> (1928–2011)	5/44	Történeti hírek	6/55
<i>Gruber Imre</i> (1931–2011)	2/67	Vocem preco ráadás	4/60
<i>Illyés János</i> (1925–2010)	1/54	XIII. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia Gyergyószentmiklóson	4/58
<i>Lukuczsa Pál</i> (1930–2011)	5/42	* hátsó, külső borító	
<i>Megyei József</i> (1933–2011)	5/44		
<i>Dr. Mihalik Árpád</i> (1934–2010)	1/55		
<i>Pataki Ferenc</i> (1950–2011)	3/67		
<i>Dr. Petrusz Béla</i> (1942–2011)	3/68		

Betűrendes névmutató

Vaskohászat

Böhm József	1/7
Drótos László	1/6
Harcsik Béla	5/1
Harcsik Béla	3/6
Károly Gyula	5/1
Lukács Péter	3/1
Nyitray Dániel	1/7
Nyitray Dániel	5/6
Porkoláb László	1/7
Stefán Mária	2/1
Szabó Péter János	2/13
Tardy Pál	2/1
Thiele Ádám	1/2
Verő Balázs	2/13
Zámbó József	2/1

Öntészet

Bán Attila	3/19
Dózsa Sarolta	5/XI
Ládai Balázs	5/1
Májlinger Kornél	3/13
Molnár Dániel	1/13
Sohajda József	5/1, 5/XI
Szabó Péter János	3/13

Wang Zhiming	2/18
Zhang Kefeng	2/18
Zhu Jianxun	2/18

Fémkohászat

Balogh Zoltán	1/29
Csende László	1/29
Fodor Józsefné	1/29
Hajnal János	2/25
Harrach Walter	1/32
Helmut Antrekowitsch	3/34
Horváth Csaba	3/39
Kékesi Tamás	3/29, 5/18
Kulcsár Tibor	3/29, 5/18
Rimaszéki Gergő	3/29, 5/18
Séle Albert	2/25
Stefan Luidold	3/34
Szablyár Péter	5/22
Vitányi Márton	2/34

Anyagtudomány

Balázs Csaba	2/41
Bárczy Pál	1/39, 2/39
Bárczy Tamás	1/39
Horváth Ákos	2/41

Kaptay György	5/9
Koncz Péter	2/41
Kun Péter	3/51
Kuzsella László	2/39
Mende Tamás	3/47
Orbulov Imre N.	3/51
Pálmai Zoltán	5/13
Roósz András	3/47
Somosvári Béla	1/39
Szabó Imre	2/39
Szirovicza Péter	1/39
Szőke János	1/39
Wéber Ferenc	2/41

Felsőoktatás

Gács Zoltán	2/47
Lengyel Attila	5/28
Palotás Árpád Bence	2/52
Roósz András	2/55
Török Tamás	3/56

Hírmondó

Benkovics István	6/1
Bitay Enikő	2/57
Csath Béla	6/25

Eck József.....	6/1	Livo László.....	4/43, 6/10, 6/12	Sziklavári János	6/20
Gácsi Zoltán	6/16	Pápay József.....	4/36	Tóth Álmos	4/48
Kamarás Béla	6/10	Szablyár Péter	3/60, 5/31	Váró Ágnes	6/1

Tárgymutató 2011

A, Á

acél hőkezelése	2/3
acélgyártás	6/20
– története	5/6
acélipar	2/1
acélmetallurgia	6/20
acélöntés	3/6, 5/1
–, folyamatos	5/1
acéltermelés	5/6
alumíniumgyártás	2/25
alumíniumkohászat	3/34
anyagtudomány	1/39, 2/39, 3/47

B

bányászat története	4/48
bucavas	1/2

E, É

energia	4/43, 6/12
energiafelhasználás	4/36, 4/43
energiagazdálkodás	6/12

F

fázisátalakulás	2/13
fázisdiagram	3/47
felsőoktatás 2/47, 2/52, 2/55, 3/56, 5/28, 6/16	
fémhabok	1/39, 3/51
fémkohászat 3/29, 5/18	
– Magyarországon	1/29, 2/25, 2/34, 3/39
fémkompozitok	2/41, 3/51
fémolvadékok	5/9
fémöntészet	2/34
feszültségmérés	1/13
forgácsolás	5/13

H

határfelületi jelenségek	5/9
hulladékhasznosítás	3/29

I, Í

ipartörténet	2/57

K

kohászat	
– története	1/6, 3/39
kompozitok	
–, fémmátrixú	2/41, 3/51
kopás	5/13
környezetvédelem	3/1, 6/10

L

lézersugaras felületkezelés	3/13

M

Magyarország(on)	
– acélgyártás	5/6
– acélipara	2/1
– fémkohászata	2/25, 2/34
– öntészete	5/1, 5/XI
– vaskohászata	3/1, 3/19
martenzit	2/13

N

nyersvasgyártás	1/2

O, Ó

oktatás	
– Magyarországon	

2/47, 2/52, 2/55, 3/56, 5/28, 6/16	
ón	3/29, 5/18

Ö, Ő

öntészet	
– fejlődése	2/18
– története	5/1, 5/XI
öntési feszültség	1/13
öntöttvas	
–, lemezgrafitos	3/13
öntvénygyártás	1/13, 2/18

P

porkohászat	2/41

R

rádioaktív anyagok	6/1
rugó	2/39

SZ

szerszámacél	5/13

T

timföldgyártás	1/29

Ü, Ű

űrkutatás	1/39
üstmetallurgia	3/6, 5/1

V

vaskohászat	1/2, 3/1
– története	3/19
vörösiszap	3/34

- 1943-ig elkészült csarnokok
- Első fejlesztések (1954-57)
- Gyárfejlesztés 1. ütem (1958-62)
- Gyárfejlesztés 2. ütem (1965-71)
- Gyárfejlesztés 3. ütem (1973-76)
- Gyárfejlesztés 4. ütem (1975-83)

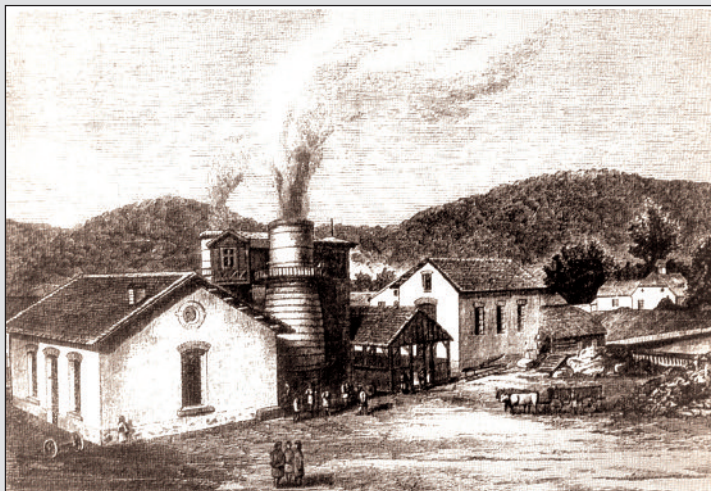

A Kőfém fejlesztésének történeti áttekintése
Melléklet a Hetvenéves az alumíniumkohászat Székesfehérváron
(1941–2011) c. cikkhez

Szemelvények kohászatunk múltjából

Boksán (Boksánbánya, románul Bocșa)

Miután a Délvidékről kiűzték a törököt, és 1718-ban megalakult a Temesi Bánság, a Szörényi-érchegység északnyugati lábánál, Vaskőn megkezdődött a vashányászat. Az első bucakemencét és hámort 1720-ban létesítette az udvari kamara a Temes mellékfolyója, a Berzava bal partján, Boksánban. Egy év múlva a Csehországból származó Staub ácsmester, aki öt évvel korábban a sebeshelyi kohót építette, Boksánban is felépített egy nagyolvasztót a hámortól mintegy félórai járásra. Az első csapolás alkalmából öntött emléktáblát, amely a kufárok kiűzetését a templomból ábrázolta, *Pusztai László* az Iparművészeti Múzeumban őrzött, 1721-es évszámot viselő táblával azonosította.

A boksáni vasgyár 1860 körül

Mivel kiderült, hogy vizes területre épült a nagyolvasztó, azt négy év múlva szárazabb helyre, a Berzava jobb partjára telepítették át. Itt 1727-ben felépült a második kohó. Évente 180 t rudat és szerszámot kovácsoltak, és 80 t vasöntvényt termeltek. Nehézséget jelentett a megfelelő számú szakember biztosítása. Több ízben cseheket és németeket telepítettek be, ezért nevezték a helységet Németboksánnak is, megkülönböztetésül a mellette fekvő Oláhboksántól. A mocsaras vidék egészségtelen klímáját azonban a bevándorlók nem mindegyike viselte el. Mindenesetre a külföldi szakembergardának tudható be, hogy a boksáni vasmű volt Magyarországon az első, ahol jelentős öntészeti kultúra alakult ki.

Mivel a vasmű termelése nem fedezte az ország rész szükségletét, a kamara 1736-ban bérbe adta. Az 1737–39. évi török háborúban a hadsereg számára muníciót gyártottak. A török oldalán álló román hordák elpusztították a vasművet, a személyzetet legyilkolták. A kamara 1743-ban felmondta a bérletet, és az egyik nagyolvasztót újjáépítette. A vasgyár 1752–69-ig ismét bérbe volt adva: *Johann Michael Brandenburg* kamara tanácsos 1763-ig mint bérlő, utána pedig mint „félbérlő”, vagyis egy személyben bérlő és a vezetéssel megbízott kamarai tisztviselő állt az élén. A boksáni vasmű Brandenburg miatt virágzott fel, 1760-ban az ő költségén épült újjá a másik nagyolvasztó. A 18. sz. végén átlagosan évi 490 t nyersvasat gyártottak, ennek mintegy 30%-a volt öntvény. A fő termék továbbra is a muníció volt, ezenkívül kályhát, takaréktűzhelyet, kandallólapot, edényt és egészségügyi öntvényt készítettek. Az udvari kamara engedélyezte egy modellőr alkalmazását, ami arra utal, hogy Boksánban műöntvények is készültek, ezekből – az említett kohóalapítási táblán kívül – kevés maradt az utókorra.

1786-ban a nagyolvasztókat lebontották, és két újat építettek a helyükre. A 19. sz. elején a kincstár már nem fejlesztette a boksáni vasművet, az 1771-ben létesített két resicai nagyolvasztó – kedvezőbb fekvése miatt – előnyben részesült. Mindazonáltal a szabadságharc alatt Boksánban is öntöttek ágyúgolyókat, de 1848. december 24-én a császári csapatok feldúlták a vasművet.

A 19. sz. közepén Boksánban két nagyolvasztó, három frisstüzes hámor, egy szeghámor és egy rézhámor volt. 1855-ben a Császári Szabadalmazott Osztrák Államvasút-társaság megvásárolta a boksáni és a resicai vasgyárat, ettől kezdve a Boksánban termelt mintegy 1400 t nyersvasat – nem számítva az öntöde által felhasznált hányadot – Resica dolgozta fel acéllá. Boksánban csak két kisebb hámor működött továbbra is, a helyi igények kielégítésére. Négy év múlva a kohókat lebontották, 1869-ben egy új, 84 m³-es faszenes nagyolvasztót építettek. A boksáni vasgyár üzemét a 19. század végén megszüntették.

 K. L.

Források:

Heckenast G.: A magyarországi vaskohászat története a feudalizmus korában. Bp., 1991

Pusztai L.: Magyar öntöttvasművesség. Bp., 1978

Rempert Z.: Magyarország vaskohászata az ipari forradalom előestéjén. Bp., 1995